

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

7-8. évfolyamos tanulók számára

2. forduló

Beküldési határidő: **2014. november 26-i postai bélyegző**

Össz.pontszám:

80p	
------------	--

Versenyző neve: ..... Osztály: .....

Iskola hosszú bélyegzője:

--

TOLLAL DOLGOZZ!

Karikázd be, hogy hányadik osztályba jársz!

7   8

1. Az alábbi ábrában házi kedvencek, kisállatok nevét rejtettük el. Keress meg és írd ki közülük legalább tízet!

c	x	s	u	k	ó	m	l	e	g	u	á	n
e	v	a	d	á	s	z	g	ö	r	é	n	y
k	í	k	ú	m	d	í	s	z	h	a	l	ú
u	s	a	k	é	b	c	ő	n	k	e	t	l
t	e	n	g	e	r	i	m	a	l	a	c	ú
y	n	á	l	ö	b	c	s	í	z	á	ú	y
a	ü	r	h	q	p	a	p	a	g	á	j	j
c	s	i	n	c	s	i	l	l	a	ó	z	r

2. Az alábbiakban Fekete István író által kitalált állatnevek olvashatók.

Szi – Tás – Kurri – Csi – Bruku – Csusz

a) Válaszd ki a felsoroltak közül, hogy melyik állatnak adhatta ezeket a neveket az író?

kacsa..... galamb.....
fecske..... gyík .....
kígyó..... kakas .....

b) **Min** alapszik az elnevezett állatok és nevük kapcsolata?

.....

5p	
----	--

3. Sorold három fogalomkörbe a felsorolt szavakat!

olvasójegy – fejezet – népmonda – jelenet – olvasóterem – kölcsönzés – felvonás – novella – szabadpolc – elbeszélő költemény – bekezdés

a) az 1. csoport:.....

.....

b) A 2. csoport : .....

.....

c) A 3. csoport : .....

.....

6p	
----	--

4. Mindhárom csoport az olvasás tágabb fogalomkörébe tartozik.

Nevezd meg minél pontosabban, hogy milyen toldalékok kapcsolódnak az olvas igéhez a következő szavakban! Pl olvas-ott a múlt idő jele

olvas-ó: .....

olvas-hat: .....

olvas-andó: .....

olvas-ná: .....

olvas-ás: .....

5p	
----	--

5. Az olvas szó tájnyelvben mást is jelenthet, mint a köznyelvben.

„Amint félretolta tányérját, meglepődve vette észre, hogy a tányér alatt néhány rizsszem bújt meg. Villája hegyével megolvasta. Hét szem rizs volt. Megolvasta többször. Mindig hét szem volt”

(Kosztolányi Dezső: Édes Anna)

a) Mit jelent itt a megolvas szó? .....

.....

b) Említs két példát arra, hogy az **igekötő** megváltoztatja az olvas szó eredeti jelentését! Mit jelentenek az új szavak?

..... olvas - .....

..... olvas - .....

c) Keress két-két példát a fenti Kosztolányi-idézetben

azonos alakú szóra: .....

többjelentésű szóra: .....

8p	
----	--

6. Elemezd a szófajok szempontjából a mondat szavait! Figyelj arra, hogy minél pontosabban nevezd meg a szófajt! pl. késve - határozói igenév, engem - személyes névmás (12)

Ebben az olvasmányosan megírt regényben lebilincselő módon vonulnak fel a görög mitológia alakjai.

ebben.....

módon .....

az .....

vonulnak.....

olvasmányosan.....

fel.....

megírt.....

görög.....

regényben.....

mitológia.....

lebilincselő.....

alakjai.....

12p	
-----	--

7. Foglald mondatokba a szavakat, hogy kiderüljön, miben különbözik a jelentésük! (4)

fogjuk.....

foglyuk.....

nyelvünké.....

nyelvünkké.....

4p	
----	--

8. Melyik közmondást rejtik az alliteráló mondatok?

pl. **Megéhezett malac makkról mereng. = Éhes disznó makkal álmodik.**

Szemetlen szárnyas szintén szedeget(het) szemet. ....

Számos szemernyi számosra szaporodik.....

Tartózkodj takaródon túl tolni talpadat! .....

Elméddel elérhetsz erőddel elérhetetlent! .....

4p	
----	--

9. Ha megfelelően csoportosítod az alábbi szavak/mondatok betűit, országneveket kapsz!

pl. Ó, e cudar! = Ecuador

- a. Ah, dalolni! ..... b. Táguló ipar .....
 b. Ultra Ázsia ..... d. Galéria .....

4p

10. Számos olyan szavunk van, amely előlről, hátulról is olvasható, azonban más-más jelentéstartalmú kifejezést kapunk eredményül. pl. előlről háziállat – hátulról rombol, pusztít = LÚD-DÚL

- a. előlről bútor – hátulról befejezett .....
 b. előlről a száj része – hátulról étel diáknyelven .....
 c. előlről mogorva, zord – hátulról épületmaradványok .....
 d. előlről pl. kiálló vaddisznófog – hátulról himlő helye .....

4p

11. Az alábbi feladatokban piramis formájú alakzatokat kell építened – szavakból! A csúcs mindig egybetűs szó. Ebből kiindulva úgy kell eljutni az alapzatig, hogy az egyes vízszintes sorokban kialakított értelmes szavak meglévő betűihez minden emeleten egy-egy betűt hozzáadunk. Az így megtoldott betűsorból a megadott meghatározásra új értelmes szót kell alkotnod úgy, hogy a piramist felülről építéd lefelé. A betűk sorrendjét szintenként megváltoztathatod! Segítségül az első két szót megadjuk.

régi, vén	ó
vés	ró
időmérő	.....
támasztékul szolgáló farúd	.....
nyakrész	.....
paplan, pokróc	.....
takarmányt (ékezet az egyik mgh-n nincs)	.....
cirkuszi artista	.....

6p

12. Mindegyik sorban négy szót találsz, közülük egy nem illik a sorba.

Húzd át az oda nem illő szót a táblázatban!

A	B	C	D
ellenvetés	tiltakozás	vétó	kétely
méltó	hibátlan	kifogástalan	tökéletes
fennálló	jelenlegi	állandó	létező
bátorság	vakmerőség	önfegyelem	hidegvér
megbeszél	megkérdez	megtárgyal	megvitat

5p

13. Milyen a helyesen, helytelenül elválasztott szavak aránya?

Bá-thory, os-trom, leg-alább, forint-ért, pszi-chológia, fin-dzsa, játsz-szatok, le-gelőre, fogód-dzál, bod-za

- A. 6:4   B. 5:5   C. 4:6   D. 3:7

3p

14. Milyen a helyesen, helytelenül irt szavak aránya?

zsivaly, tolvaj, tavaj, bója, derelye, cserlye, papagály, dagáj, folyt, fojt

- A. 4:6   B. 5:5   C. 6:4   D. 3:7

3p